דאה אלא לאו ש"מ דאה וראה ואיה אחת

היא ומדראה היינו איה מכלל דדיה לאו היינו

איה מאי שנא התם דכתיב יולמינהו אאיה

ומ"ש הכא דלא כתיב יולמינהו אאיה אלא

אדיה אלא ש"מ דאה וראה דיה ואיה אחת

היא תניא איםי כן יהודה אומר מאה עופות

ממאין יש במזרח וכולן מין איה הן ®תני

אבימי בריה דר' אבהו ז' מאות מיני דגים הן

וח' מאות מיני חגבים ולעופות אין מספר

עופות כ"ד הוו אלא ולעופות מהורים איז

מספר תניא רבי אומר גלוי וידוע לפני מי

שאמר והיה העולם שבהמה ממאה מרובה

מן המהורות לפיכך מנה הכתוב במהורה

גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם

שעופות מהורין מרובין על הממאין לפיכך

מנה הכתוב בשמאין מאי קמ"ל יסברב

ה) בפורות ד., כ) גוומו קתני, ג) [ל"ל למינה], ד) [ל"ל למינה], ה) [עיין

תום׳ להמו סו: ד״ה כלו. ו) פסחים ג:, ו) לקמן קטו: [תוספתא פ"ג ה"ח],

ק) ע"ו מ. ע"ש, ע) ורחה

רש"ש], י) [דברים יד], ל) [ל"ל אחר ד"ה מאין,

תורה אור השלם

וְהָרָאָה וְאֶת הָאַיָּה וְהַדַּיָּה לְמִינָה:

דברים יד יג 2. נְתִיב לֹא יְדְעוֹ עְיִט וְלֹא שְׁוְפַתוּ עִין אַיָה:

נר מצוה דם א מיי׳ פ״ב מהלכות

רםא בגד מיי׳ מהלכות מהכלות אסורות הלכה טו סמג עשין סג טוש"ע י"ד סי :כנ מ״נ

פ"ג מהלכות מאכלות מסכטוע מאורות הלכה יח [יט] ועיין במ"מ ובל"מ סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סי" פו ס"א:

רבינו גרשום

ראה ויקרא (דשרית ראה ויקרא גרסינן) מ"ש הכא דכתיב למינה אאיה כלומר מ״ש בויקרא דכתיב למינה אאיה ומ״ש במשנה תורה דכחיר ריה איה ודיה וכח׳ זכונים ביה איה דיה זכוני למינה אדיה ואאיה לא כתב ביה למינה דלמינה לשון אוסופי הוא: ופליגא לשון אוטופי הוא דפליגא דר' אבהו כלומר הא דאמרי' דראה ודאה אחת היא ואיה ודיה אחח היא (וזו היא) פליגא דר׳ אבהו סבירא ליה דראה זו איה דמדראה היינו איה מכלל (דאמרינן) [דאי אמרינן] ראה ודאה אחת היא ואיה . היינו איה ודאי דיה מינא אחרינא (וא') דאם [לא] כן [אלא] דארבעתן מין . אחד בציר ליה חד ולא אלא ש"מ דאה וראה איה ודיה אחת היא: ומדראה דראה מינא לחודה ויהיו עשרים וארבע: ארבעתן עשוים ואובע: אובעון מינא חד בצר להו חד אלא ש״מ דראה ודאה איה ודיה אחת היא כלומר נמי לאוסופי כלומר והיכי אמרח דראה ודאה אחח משום טרפות כלומר שמא תרנגולת נכלה או טרפה היתה. של עוף פלוני טהור 1) לא איני אישתמוטי כלומר מתיירא אני אם אני מכזב איכא דמכיר אותו עוף ומכחיש לו. כודרת עון יבוב.. ועגולגולת כלומר לשון

א) נראה דנ"ל שאינו יכול לאשתמוטי כלומר מתיירא הוא שמא איכא דמכיר אותו עוף וכו'.

וצידה אחת חד כדבעינן

לפרושי:

למה ליה למיכתב איה ודיה. הכי נמי הוה מלי למנקט מראה ודאה אלא חדא נקט ולריך לדקדק ומאי שנא דכתיב בויקרא דאה ובמשנה תורה כתיב ראה ולא כתיב תרוייהו בחד דוכתא

וי"ל דהיינו טעמא דבשלמא דאה וראה לא רצה לכתוב שניהם במשנה מכדי משנה תורה לאוסופי הוא דאתא מאי תורה אע"פ שמן הדין היה לו לכתוב שנא הכא דכתיב דאה ומ"ש הכא דכתיב במשנה תורה כל השמות דאתא ראה ולא כתיב דאה אלא ש"מ מין ראה לאוסופי ולפרושי משום דא"כ הוה ודאה אחת היא ואכתי כ"ה הוו אמר אביי אמינא דדאה וראה תרתי נינהו כשם שראה ודאה אחת היא כך איה ודיה ולאוסופי קא אתי אבל באיה ודיה אחת היא דאי ם"ד תרתי אינון מכדי משנה אין לטעות אע"פ שכתוב שניהם תורה לאוסופי הוא דאתא מאי שנא הכא דמדכתיב למינהו אאיה ובמשנה חורה דכתיב למינה אאיה ומ"ש התם דכתיב כתיב למינהו אדיה ש"מ חדא היא: עופות עשרים וארכע הויין. למינה אדיה אלא ש"מ איה ודיה אחת היא כמה מינים יש כדפיר׳ וכי מאחר שאיה ודיה אחת היא למה ליה לעיל דילפינן מנשר כפשוטה של למיכתב איה ודיה כדתניא רבי אומר אקרא ברייתה וכחן היה סובר המקשה אני איה דיה למה נאמרה כדי שלא תתן דדומיא דרישא קתני דז' מאות מיני פתחון פה לבעל דין לחלוק שלא תהא אתה דגים וח' מאות מיני חגבים מיירי קורא איה והוא קורא דיה אתה קורא דיה בטמא וה"ה נמי הכא בעופות טמאים והוא קורא איה לכך כתב במשנה תורה דרישה ודהי בטמחים חיירי הפילו לפי ספרים דלא כתיב בטמאים יוהראה ואת האיה והדיה למינה מיתיבי בברייתא דאילו בטהורים לא נפיק שלמה נשנו בבהמה מפני השסועה ובעופות מיניה מידי להאי חושבנא אבל בטחאי מפני הראה מאי לאו מדבהמה דהתם קמ"ל שהרולה לאכול דג בלא קשקשת

> מספר אטהורות קאי ולא הוי כעין רישה דמיירי בטמחים: וליל מא דעוף שמא נינהו. ול״ת כיון דעופות טהורים הוו רובא נזיל בתר רובא ולפי מה שפירשתי דמרבה כמה מינים ניחא ואף לפ״ה דלא מרבינן אלא מין נשר י"ל מ"מ הא אמרי׳ לעיל מאה עופות טמאים שהן במזרח וכולן מין איה הן הלכך אפשר דיש בטמאים מינין הרבה:

חע"פ שחין בקי חם עתיד לגדל חחר

זמן או משירן בשעה שעולה מן המים

אם לאו אם מכיר ז' מאות מיני דגים

טמאים ויודע שאין זה מהם יכול

להתירו כי אין בטמאים יותר מז׳

מאות מינין וכמו כן בא להשמיענו

גבי חגבים להתיר בלא קרסולים כי

בכך יתברר שעתיד לגדל לאחר זמו

ולפיכך היה סבור המקשה שגם בעופות

בא לומר שאם יכיר כל אותן הנכתבים

בפרשה לא יכול להתיר שאר עופות

הבאים בסימן א' או בב' או בג'

כיון שאלו סימנים מלויין כמו כן

בטמאים ואין מספר לאותן שלריך

להכיר כדי להתיר השאר ולכך פריך

הא כ"ד הוויין ותו לא שעל ידיהם אנו

מכירים האחרים ומשני כי קאמר אין

הונא אמר רב ואמרי לה אמר רב הונא אמר רב משום ר' מאיר "לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה א"ר יצחק יעוף מהור נאכל במסורת נאמן הצייד לומר עוף זה מהור מסר לי רבי א"ר יוחנן יוהוא שבקי בהן וכשמותיהן בעי ר' זירא רבו חכם או רבו צייד ת"ש דא"ר יוחנן והוא שבקי בהן ובשמותיהן אי אמרת בשלמא רבו צייד שפיר אלא אי אמרת רבו חכם בשלמא שמייהו גמיר להו אלא אינהו מי ידע להו אלא לאו ש"מ ירבו צייד ש"מ ית"ר לוקחין ביצים מן העובדי כוכבים בכל מקום ואין חוששין לא משום נבלות ולא משום טרפות ודילמא דעוף טמא נינהו אמר אבוה דשמואל הבאומר של עוף פלוני מהור ולימא של עוף מהור אי הכי אית ליה לאישתמוטי ולבדוק בסימנין 🌣 דתניא כסימני ביצים כך סימני דגים סימני דגים ס"ד סנפיר וקשקשת אמר רחמנא אלא אימא כך סימני

מכדי משנה סורה לחוסופי קחסי. כדחמרי׳ לקמן למה נשנו בבהמה מפני השסועה שלא נאמרה בויקרא והיא בריה שיש לה ב' גבין ובעופות לא אשכחן מידי לאוסופי אלא כתיב ראה דלא אכתיב וגבי איה כתיב בויקרא איה ובמשנה סורה כתיב סרוייהו איה ודיה בויקרא הכי אלא דאה קרייה בויקרא וכדי שלא יבא אדם להכשירה

הנהות הב"ח (ל) רש"י ד"ה מיני דגים טמאים. נ"ב ובמדרש סוף פתיחה דאיכה רבתי אימא להדיא דגים נוהורים המהשה דס"ד דעופות

מוסף רש"י

. למה נשנו בבהמה. טמאים וטהורים, מפגי השסועה. נריה שיש לה שני גבין ושני שדראות. ולא נאמר בתורת כהנים (בכורות ו:)**. לפיכך** הכתוב בטהורה. שנכל מהום פורט את המועט שמסרו לנו אבותינו בטהור ולוויל חרי). לעולם ישנה (יעיל 120). לעולם ישנוז אדם לתלמידיו דרך קצרה. לפי שמתקיימת גירסא שלה יותר מן טרפות. משום מעוף טרפה היא, דאמרינן (לעיל נח.) ומודים בבילה טרפה שחסורה (לקמן -(:מוז:).

במקום שקורין אותה ראה ויאמר דאה אסרה תורה ולא ראה הלכך חזר וכתב ראה והיא היא: דאי ס"ד תרי נינהו. וכי היכי דבהמה לאוסופי אתא בעופות נמי מוסיף הוה ליה למיכתב הכא תרוייהו ולמה גרטה לדאה אלא שמט מינה לפרושי: כך איה ודיה. דכתיבא במשנה תורה אחת היא ולא נכתבה אלא כדי שלא תתן פתחון פה לבעל דין לחלוק כדפרישית שלא תהא אתה קורא איה והוא קורא אותה דיה ויאמר לא זו מסרה מורה אלא איה: ומאי שנא התם דכתיבה למינה חדיה. וגרעה למינה דאיה: אקרא אני איה. די היה לי בקריאת איה שהרי היא עלמה דיה ולמה נאמרה דיה: לבעל הדין. למי שרוצה לחלוק עליך ולדון ולהכשירה: שלת מהת חמה הוכת חיה. והות אומר איה אסרה תורה אבל זו דיה היא שמה לפיכך פרט הכתוב בכל שמותיהם: מיסיבי. לרב דאמר לעיל [ע"א] לאוסופי עופות נמי לאוסופי לא התם כ"ד עופות טמאים הן והחשיב דאה לאוסופי הכא לפרושי ופליגא דרבי אבהו וראה בחד ואיה ודיה בחד: דא"ר אבהו ראה זו איה ולמה נקרא שמה מדהנך. דבהמה: הנך נמי לאוסופי. ראה שרואה ביותר וכן הוא אומר בינתיב לא וש"מ דאה וראה תרי נינהו וטפו להו: לפרושי. כל שמותיה. וה"ה דהוה בעי ידעו עים ולא שזפתו עין איה תנא עומדת למתני מפני האיה ודיה אלא חדא בבבל ורואה נבלה יבארץ ישראל מדראה מינייהו נקט: ופליגת. הא דרב חסדא היינו איה מכלל דראה לאו היינו ראה מכדי אדרבי אבהו דכיון דא"ר אבהו ראה משנה תורה לאוסופי הוא דאתא מאי שנא היא איה ואנן על כרחיך אשכחן הכא דכתיב דאה ומאי שנא התם דלא כתיב

דדאה וראה ואיה ודיה אחת היא

מדלא הדר כתבה במשנה תורה

אלמא לר׳ אבהו דאה וראה ודיה ואיה

חדא היא וכלרי להו: ה"ג עומדת

בכבל ורואה נבלה בא"י: ופרכינן

לר׳ אבהו מדקאמר דאהש היא איה

מכלל דדאה לאו היינו ראה דקא ס"ד

דר׳ אבהו נמי כ״ד עופות טמאין אית

ליה: ש"מ וכו'. ודר׳ אבהו פליגא

אדרב כדאמרן והא פירכא בעלמא

מיפריך כי אתמר דר' אבהו בבי

מדרשא ומקמי דמיקו לן האי ופליגא

דאמרן לעיל: מיני דגים. (א) טמאים:

מנה הכתוב בטהורה. איל ולבי וגו׳י:

סישנה דרך קלרה. ואין לך עוד טהורה

ובעופות חין לך עוד טמחה: מחי קמ"ל. הח ודחי פשיטח דחי הוו טפי

הוה מני להו: במסורת. אם זכור

הוא באדם כשר שאכלו או שמסר לו

רבו או לייד חכם שהוא טהור:

שבקי בהן. אותו חכם: אלא אינהו מי ידע בהו. כלום מכירן שלא יהא אחד דומה לזה והוא טמא: משום

נבלות. שמא נמלא בתרנגולת

נבלה: של עוף פלוני טהור.

ואנו יודעים שאותו עוף טהור

ולהביא ביצי אותו עוף לראות אם

דומין לאלו לא משקר: אית ליה

לחישתמוטי. ולומר של עוף אחר אמרתי לך שאי אתה מכירו והוא טהור:

הוא ודבר שאנו יכולין

להבחין